

Onderzoek beschermde natuurwaarden Landbouwweg Vogelwaarde

24 augustus 2020

Opdrachtgever:

Gemeente Hulst

Adviesbureau Wieland

Liniestraat 13

4561 ZS Hulst

tel. 06-12352169

Inhoud

1	Inleiding.....	2
2	Huidige situatie en voorgenomen werkzaamheden.....	3
3	Methoden	9
4	Resultaten	12
5	Advies met betrekking tot aanleg van de weg.....	15

Bijlage 1 aanvullende informatie met betrekking tot het Dorpsbosje Vogelwaarde en tuinen achter de woningen van Rapenburg

1 Inleiding

Er zijn plannen om aan de oostzijde van Vogelwaarde een Landbouwweg aan te leggen. Deze Landbouwweg gaat voor een deel door het natuurgebied Het Koegat en de Margarethsedijk. Om te bepalen of er ook diersoorten voorkomen die opgenomen zijn in de Wet natuurbescherming is het noodzakelijk om een onderzoek uit te voeren.

Uit een quickscan is gebleken dat het plangebied mogelijk ook leefgebied is voor jaarrond beschermde vogels, zoogdieren en amfibieën. Met een nader onderzoek kan bepaald worden of deze soorten hier voor komen, wat de functie van het plangebied is en of de geplande maatregelen mogelijk een schadelijk effect hebben. Vervolgens kunnen maatregelen getroffen worden om dit effect te minimaliseren.

De te verwachten verkeersbewegingen per etmaal op de nieuwe Landbouwweg zijn 3700 verkeersbewegingen aan de zuidzijde van de weg en 3000 verkeersbewegingen aan de noordzijde van de weg. Ten opzichte van de huidige situatie is de kans groter dat dieren gedood worden in het verkeer. Bovendien kunnen functionele leefgebieden voor dieren afgesneden worden en geïsoleerd raken. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten kan dan in het geding komen. Om te voorkomen dat dieren gedood worden, of dat de kwaliteit van het leefgebied afneemt, kunnen mitigerende en compenserende maatregelen uitgevoerd worden. Indien van toepassing, worden in deze notitie voorstellen hiervoor gedaan.

Bij dit onderzoek is niet meegenomen dat het dorpsbosje/dorpsweide (tussen de Landbouwweg en Vogelwaarde) en de daarbij behorende bos- en ruigtebiotopen zullen verdwijnen. Hier zal in 2020 nog een aanvullend onderzoek uitgevoerd worden naar kleine marterachtigen, veldspitsmuis, vleermuizen en jaarrond beschermde broedvogels. Er is wel geconstateerd dat er nesten aanwezig zijn in het dorpsbosjes die mogelijk van roofvogels en uilen zijn, zie foto 1. Het is niet vastgesteld welke soorten dit betreft, dit wordt later in het voorjaar van 2020 vastgesteld. De resultaten van het aanvullend onderzoek worden verwerkt in een notitie die vervolgens wordt bijgevoegd bij de aanvraag omgevingsvergunning voor de uitbreiding van Kerckhaert Royal Horseshoe en de aanleg van de Landbouwweg. In het bestemmingsplan van de Landbouwweg wordt geadviseerd een voorwaardelijke verplichting op te nemen dat de bedrijfsuitbreiding van Kerckhaert Royal Horseshoe enkel kan plaatsvinden indien er een aanvullend onderzoek is uitgevoerd naar voorgenoemde soorten.

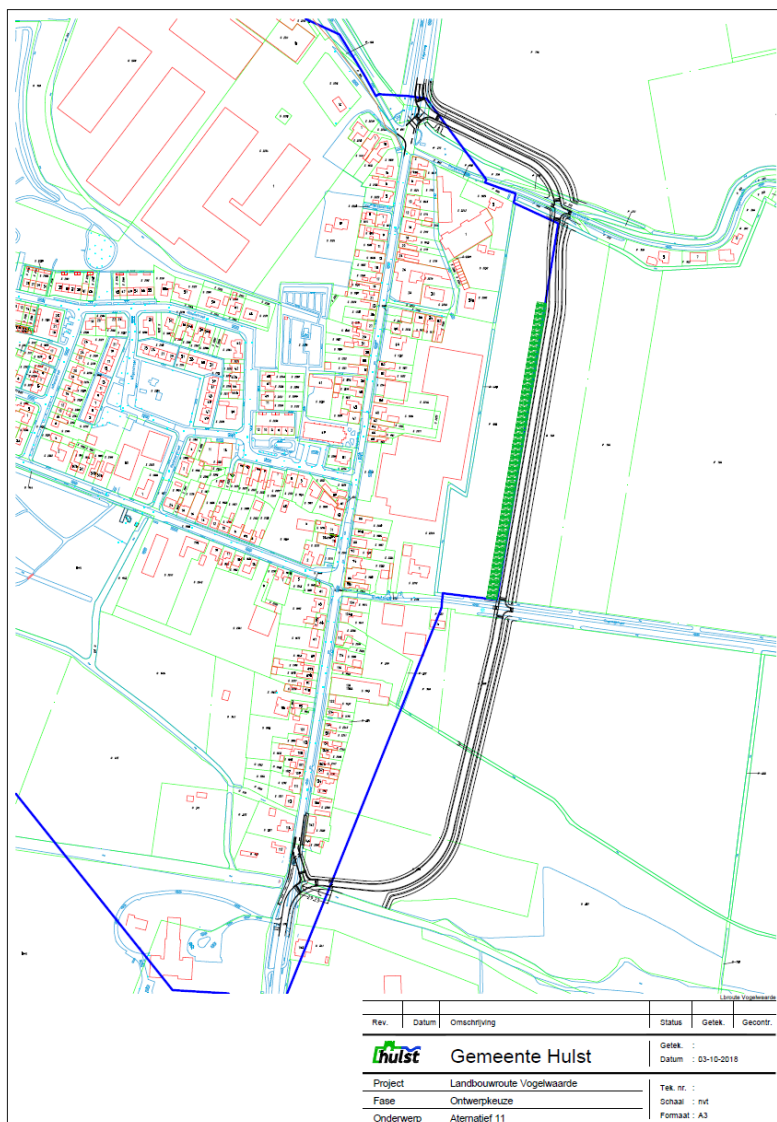
De resultaten hiervan zijn verwerkt in bijlage 1. Hier is tevens een inschatting gegeven wat het effect is van uitbreiding van tuinen achter de huizen van Rapenburg 126-146.

2 Huidige situatie en voorgenomen werkzaamheden

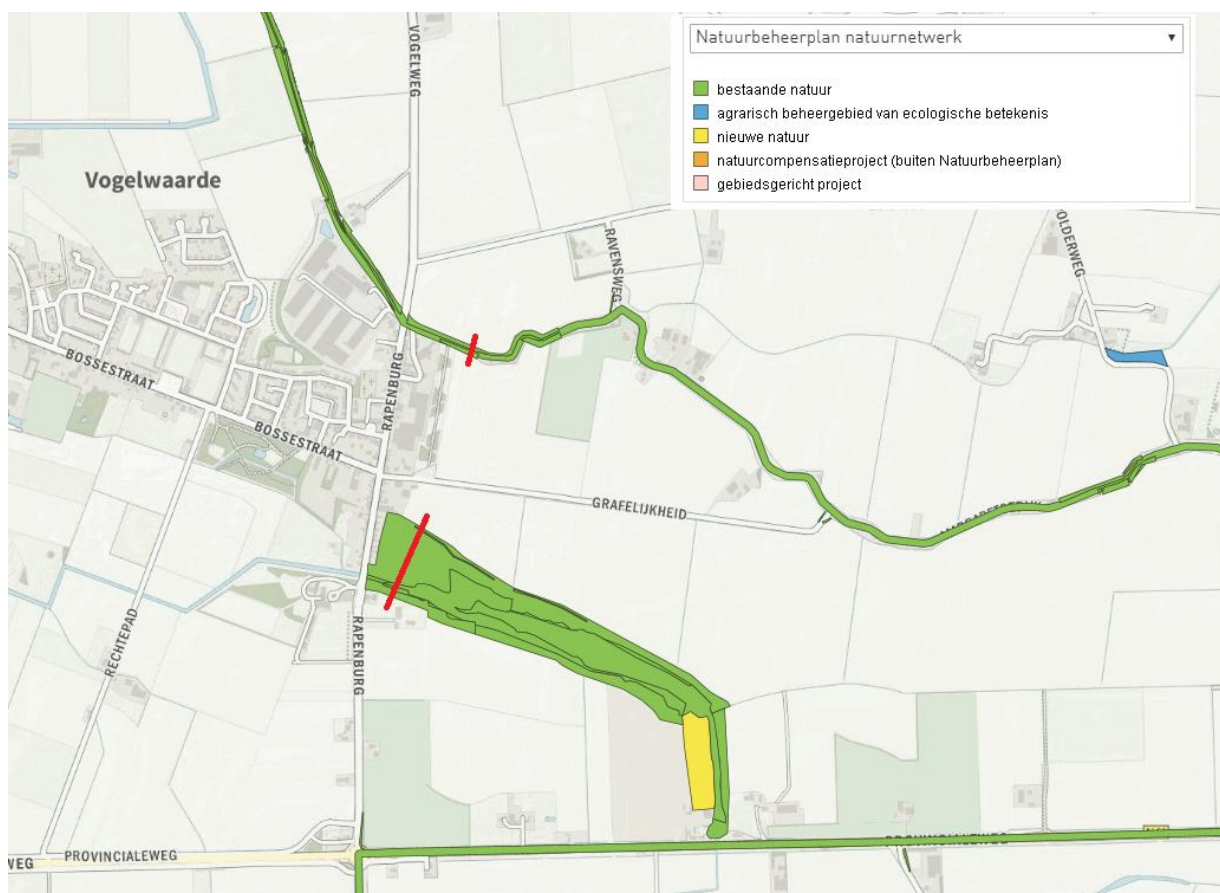
De gemeente Hulst is voornemens om aan de oostzijde van het dorp Vogelwaarde een Landbouwweg aan te leggen, zie figuur 1. Deze weg heeft als doel verkeersstromingen om het dorp te geleiden om zo de verkeersveiligheid te verbeteren en het dorp leefbaarder te maken. Bij deze ingreep zullen een aantal natuur- en landschapselementen doorsneden worden. Bij de aanleg zullen delen van weilanden en beplantingen verdwijnen. Daarnaast is er mogelijk een negatief effect door geluid en licht te verwachten in een zone van 100 meter vanaf de weg, zie figuur 3. Er zal een deel gebied wat opgenomen is in het Natuurnetwerk verdwijnen, zie figuur 2. Dit betreft 0,5 ha weg en 1 ha tussen weg en dorp, totaal 1 ha. Dit terrein zal ingericht worden met groene elementen en zal dus natuurwaarden blijven houden. Daarnaast zal een deel van het Natuurnetwerk in kwaliteit achteruit gaan door verstoring effect van geluid en licht. Indien er geen mitigerende maatregelen getroffen worden, zal dit een zone zijn van 100 meter vanaf de weg. Dit is 1,14 ha in het deel van het Natuurnetwerk dat behouden blijft. Door het aanbrengen van geluidscherm of grondwal zal deze zone kleiner zijn. Hiervoor is na het treffen van mitigerende maatregelen een oppervlakte van 0,6 ha aangehouden. In totaal dus 2,1 ha.

Dit zal worden gecompenseerd nabij Waterlandkerkje (in overleg met de provincie Zeeland), zie figuur 4 en figuur 5. Daarnaast zal er een stukje bedrijventerrein worden uitgebreid op een locatie waar nu een dorpsbosje/dorpsweide is, figuur 6 en figuur 7.

Figuur 1. Ligging van het trace.

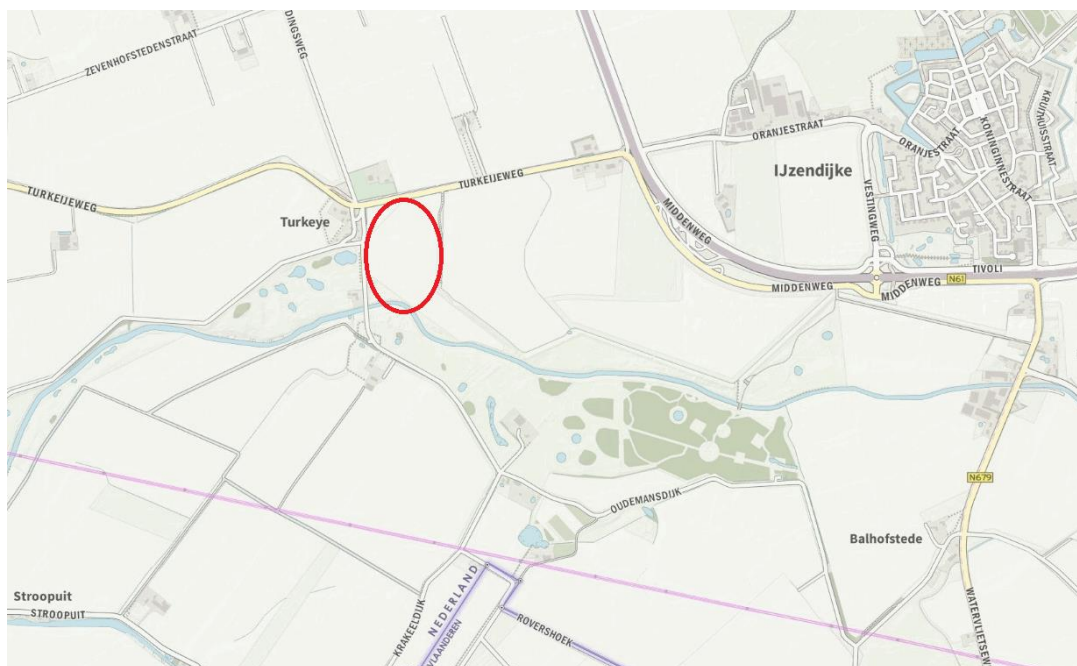
Figuur 2. Natuurbeheerplan natuurnetwerk.

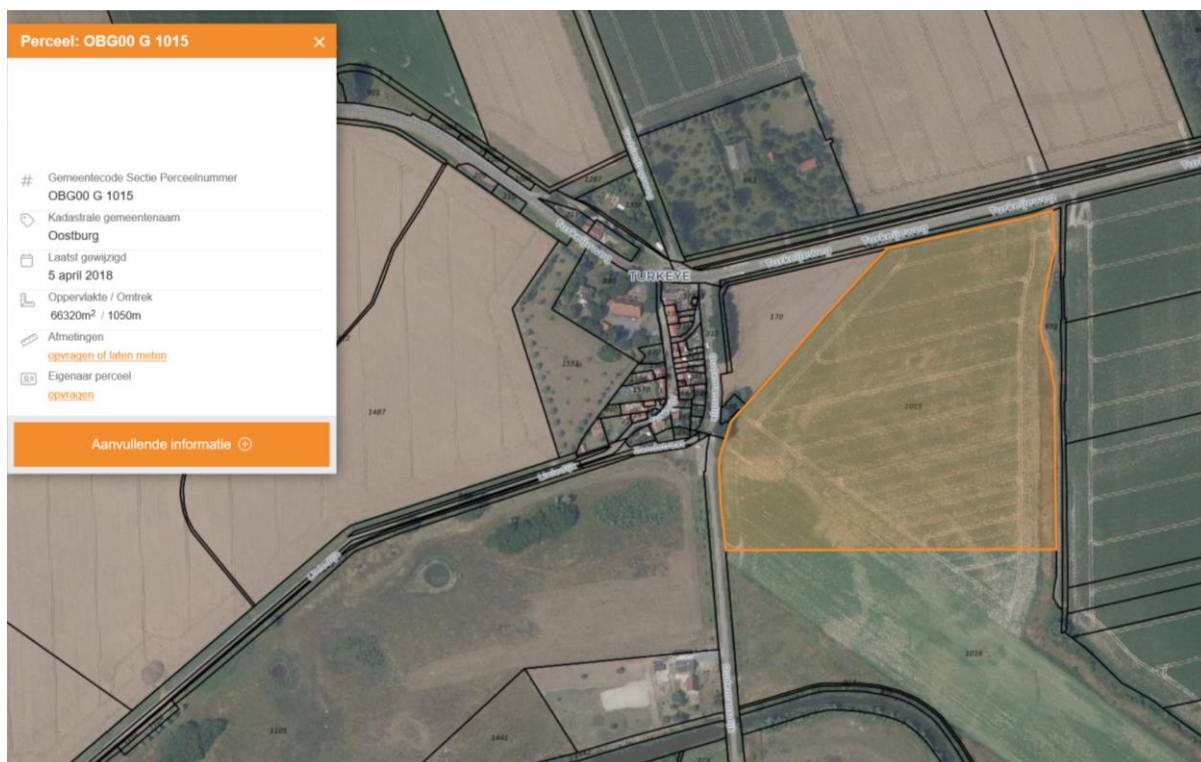
Figuur 3. Invloedgebied kwaliteit natuur (buffer 100 meter) Koegat.

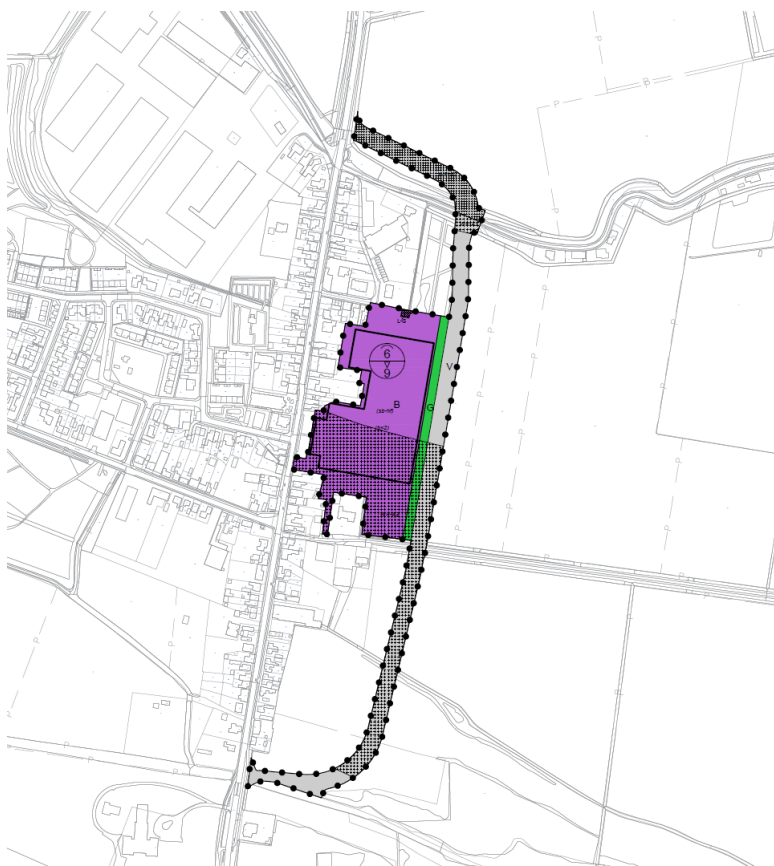

Figuur 4. Ligging compensatieperceel in de omgeving.

Figuur 5. Ligging compensatieperceel nabij Turkeye.

Figuur 6. Tracé en uitbreiding Kerckhaert Royal Horseshoe (paars)

Figuur 7. Luchtfoto van de uitbreidingslocatie Royal Horseshoe (met rood omlijnd het dorpsbosje/dorpsweide).

3 Methoden

Het onderzochte gebied is de locatie waar de weg komt te liggen en een bufferzone van 100 meter vanaf de buitenzijde van de weg.

Kleine marterachtigen

Een marterbox (struikrover) is geplaatst op 24 juli 2019 en operationeel geweest tot 30 augustus 2019. De marterbox was voorzien van kattenvoer, muesli en sardientjes. In de marterbox is een wildcamera gemonteerd. Indien marters de box in gaan worden deze gefotografeerd. Op de achtergrond is ook een meetlat gemonteerd. Zo kan bepaald worden welke soorten aanwezig zijn. Daarnaast is in dezelfde periode een wildcamera geplaatst voor marterachtigen in het algemeen.

Vleermuizen

Een vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van songmeters en reguliere batdetectors (Pettersen D240x). De songmeters (SM4bat) nemen continu vleermuisgeluiden op. Deze geluiden kunnen geanalyseerd worden. Zo kan bepaald worden welke soorten er op de betreffende locatie vliegen. De songmeters zijn geplaatst op 3 locaties waarvan verwacht kan worden dat daar een vliegroute is, zie figuur 6. Dit zijn locaties waar met onderzoek met de batdetector vliegbewegingen zijn vastgesteld.

Locatie 1

16 mei – 18 mei

10 september- 12 september

Locatie 2

18 mei-20 mei

12 september – 14 september

Locatie 3

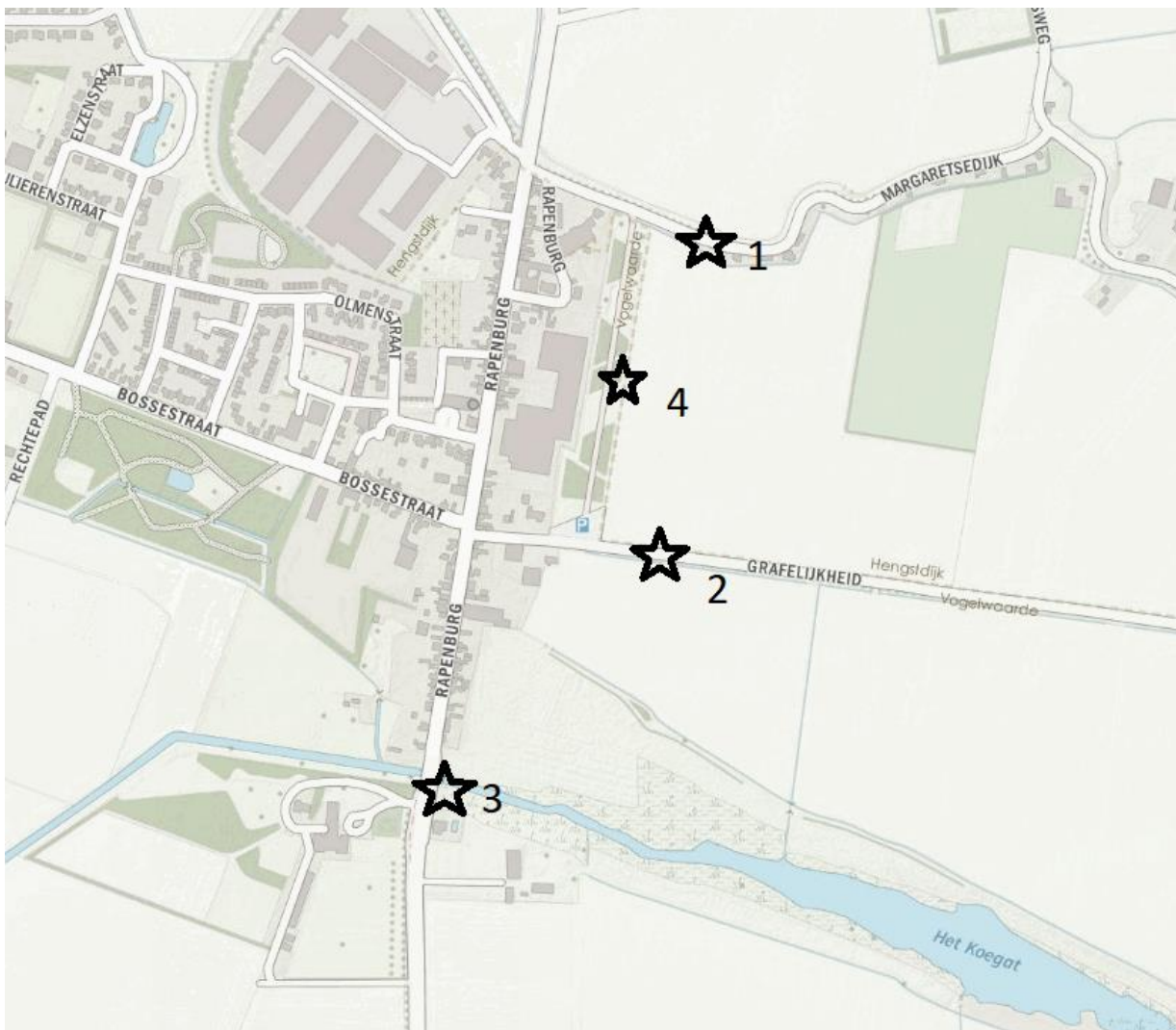
20 mei-22 mei

14 september – 16 september

Locatie 4

zie bijlage 1.

Figuur 8. Meetpunten met songmeter.

Amfibieën

Het terrein is vijfmaal bezocht. Sloten en waterlopen zijn visueel geïnspecteerd op aanwezigheid van volwassen rugstreeppadden, larven en ei-snoeren (bezoekdata 20 maart, 30 maart, 15 april). Daarnaast is er geluisterd na zonsondergang (bezoekdata: 30 maart, 15 april, 18 mei, 28 mei, 10 juni) of er roepende exemplaren aanwezig waren.

Vogels

Het terrein en de directe omgeving is gedurende de broedperiode zevenmaal (15 februari, 20 maart, 10 april, 28 april, 10 mei, 27 mei, 15 juni) onderzocht op aanwezigheid van broedvogels.

Vaatplanten

Het terrein is onderzocht in combinatie met de onderzoeken naar de andere soortgroepen. Data waarbij de soortgroep vaatplanten is meegenomen zijn: 10 april, 28 april, 10 mei, 16 mei, 20 mei, 27 mei, 10 juni, 15 juni, 10 september, 18 september.

4 Resultaten

Kleine marterachtigen (Hermelijn en Wezel) en Steenmarter

Kleine marterachtigen zijn niet aangetroffen in de marterbox. Er is wel een zichtwaarneming gedaan van een Wezel op 14 mei 2019 in het plangebied.

Vleermuizen

De 3 locaties die onderzocht zijn op vliegroutes voor vleermuizen zijn allen belangrijke vliegroutes met meer dan 60 passages per uur.

Locatie 1 en 2 zijn vooral belangrijk voor Gewone dwergvleermuis. In mindere mate zijn hier ook Laatvlieger en Ruige dwergvleermuis vastgesteld.

Locatie 3 is belangrijk voor Gewone dwergvleermuis, Watervleermuis. In mindere mate zijn hier Laatvlieger, Ruige dwergvleermuis en Rosse vleermuis vastgesteld.

Rugstreeppad/amfibieën

Rugstreeppadden zijn niet aangetroffen. Wel is de Bruine kikker en de Gewone pad vastgesteld.

Vogels

De volgende soorten zijn als broedvogel in het plangebied vastgesteld. Blauwborst, Sprinkhaanzanger, Rietzanger, Kleine karekiet, Waterral, , Rietgors, Grauwe gans, Fuut, Fazant, Wilde eend, Krakeend, Slobeend, Bergeend, Kneu, Putter, Vink, Roodborsttapuit, Grasmus, Zwarte kraai, Ekster, Kauw, Winterkoning, Heggenmus, Zwartkop, Tjiftjaf, Bergeend, Graspieper, Gele Kwikstaart, Bruine kiekendief.

Broedvogels uit de omgeving waarvan het leefgebied jaarrond beschermd die foerageren in het plangebied zijn: Kerkuil, Ransuil, Torenvalk, Buizerd. In principe blijft deze functie voor deze soorten behouden.

Vaatplanten

Er zijn geen vaatplanten aangetroffen die beschermd zijn in de kader van de Wet natuurbescherming. Hieronder een korte beschrijving per biotooptype:

Bos: in de beplantingsstrook zijn soorten vastgesteld die voorkomen tussen bosbeplanting: grote brandnetel, harig wilgenroosjes, zevenblad, breedbladige wespenorchis. In de grasveldjes in het dorpsbosjes groeien soorten die goed tegen een intensief maaibeheer kunnen. Dit betreft paardenbloem, madeliefje, diverse grassoorten, diverse klaversoorten.

Akker: op de akkers groeien kenmerkende soorten van het agrarisch gebied. Dit betreft hondsperselie,

akkerdistel, klein kruiskruid, vogelmuur, kroontjeskruid, bingelkruid, akkervegetat-mij-nietje, ereprijs, rood chuichelheil, heermoes, gewone klapproos, ridderzuring, echte kamille, hanepoot.

Weiland: de weilanden rondom het Koegat bestaan uit ruige (gras)vegetatie: bochtige smele, rietzwenkgras, kropaar, scherpe boterbloem, behaarde boterbloem, ridderzuring, pitrus. Er is een haag met eenstijlige meidoorn, hondsroos en gewone vlier. Meer naar het water toe gaat de vegetatie over naar watermunt, harig wilgenroosje en riet.

Dijk: de dijkvegetatie bestaat uit ruigtekruiden. De volgende soorten zijn kenmerkend: dauwbraam, koebraam, grote brandnetel, vogelwikke, sint janskruid, knoopkruid, margriet, gewone vlier, eenstijlige meidoorn,

Foto 1. Mogelijk roofvogelnest (dorpsbosje).

Foto 2. Mogelijk roofvogelnest.

5 Advies met betrekking tot aanleg van de weg

Kleine marterachtigen

Kleine marterachtigen hebben een groot leefgebied waar ze verschillende dagverblijven gebruiken. Prooien bestaan uit muizen en andere kleine zoogdieren, vogels en amfibieën. Belangrijke onderdelen in het leefgebied zijn kleine bosjes, struwelen, ruigte en riet. Deze onderdelen zijn volop aanwezig in het plangebied. Het aanleggen van een weg zal een extra doorkruising van het leefgebied betekenen. Dit vergroot de kans dat dieren doodgereden worden. De kans hierop is het grootst op locaties waar lijnvormige landschapselementen de weg doorkruisen. Het leefgebied raakt versnipperd.

Om te voorkomen dat dieren doorgereden worden en dat het leefgebied versnipperd dienen faunapassages die geschikt zijn voor kleine marterachtigen aangelegd te worden. Belangrijke passeerpunten zijn aangegeven op figuur 9. Er dient een goede geleiding naar de faunapassage te zijn.

Deze passeerpunten zijn ook belangrijke locaties voor andere kleine zoogdieren waaronder de Egel. In het kader van de zorgplicht dienen deze soorten ook meegenomen te worden bij de inrichting van een faunapassage. Recent is de Bever gevestigd in Zeeuws-Vlaanderen. Deze soort is ook te verwachten bij het Koegat. Bij de aanleg van de weg dient rekening gehouden te worden met deze soort. Bij voorkeur zwemmen Bevers onder de weg door. Ter hoogte van de passage is echter ook een stuw. Indien Bevers hier het water uitgaan en lopend de weg passeren is er een grotere kans op verkeersslachtoffers en onveilige situaties voor de weggebruiker. De faunapassage dient hier op aangepast te worden, mogelijk door middel van geleidend gaas. In het plangebied komen ook reeën voor. Met reeën kan rekening gehouden worden door reflectorpaaltjes naast de weg te plaatsen die reeën afschrikken indien er auto's rijden.

Figuur 9. Vliegroute en passeerpunten kleine marterachtigen en bever.

Vleermuizen

Foerageergebieden en vliegroutes zijn een onderdeel van het functioneel leefgebied van vleermuizen. Vleermuizen gebruiken hiervoor lijnvormige elementen. Bij doorsnijding van een weg kunnen leefgebieden in kwaliteit afnemen. Bij afstanden van meer dan 30 meter tussen bomen (in rijen) neemt de kwaliteit van de vliegroute af. Naast bomenrijen zijn ook waterlopen geleidende elementen. Een aantal soorten, waaronder watervleermuis en ruige dwergvleermuis zijn gevoelig voor licht. Indien er lichtbronnen op de vliegroute staan kan de kwaliteit van de vliegroute afnemen.

Op locatie Grafelijkheid en Margarethsedijk dient voorkomen te worden dat er meer dan 30 meter afstand is tussen de bomen.

Op locaties aangegeven op figuur 9 (vliegroute vleermuizen) dient voorkomen te worden dat lichtbronnen de vliegroute blokkeren. Dit kan door geen lichtbronnen te plaatsen. Indien dit toch noodzakelijk is ivm de verkeersveiligheid dient voorkomen te worden dat lichtbronnen uitstralen naar de omgeving. Ze dienen zo goed mogelijk afgesteld te worden (alleen op de weg). Ook dient gebruik gemaakt te worden van de meest vleermuisvriendelijke verlichting die op het moment van aanleg van de weg beschikbaar is.

Er dient voorkomen te worden dat verlichting van auto's die de weg opdraaien of afdraaien zijn over de waterlopen bij locatie 3. Dit kan bijvoorbeeld door een het plaatsen van een scherm of de aanleg van een grondwal.

Indien er duikers worden aangepast (bij locatie 3) dient de duiker een doorvlieg hoogte te hebben van 1 meter tussen plafond binnenzijde duiker en hoogste waterpeil.

Amfibieën

Amfibieën hebben een groot leefgebied. Het voortplantingsgebied (water) kan op grote afstand liggen van de gebieden waar ze de rest van het jaar verblijven. In het voorjaar is er de zogenaamde paddentrek. Dit gebeurt op specifieke locaties. Indien er op deze locaties een weg wordt aangelegd kan dit leiden tot veel verkeerslachtoffers. Een faunapassage en een goede geleiding hier naar toe kan voorkomen dat amfibieën doodgereden worden.

Vogels

In het plangebied komen broedvogels voor. Bij de aanleg van de weg dient hierbij rekening gehouden te worden. Bij voorkeur worden werkzaamheden zoals het bouwrijp maken van het terrein (verwijderen aanplant) uitgevoerd te worden buiten de broedperiode. Het is raadzaam om voor de aanleg van de weg een ecologisch werkprotocol op te stellen zodat voorkomen wordt dat verbodsbepalingen mbt de Wet natuurbescherming worden overtreden. Om het negatief effect op broedvogels in gebied uit het natuurwerk te beperken zullen hier geluidsschermen of grondwallen worden voorzien.

Bijlage 1 aanvullende informatie met betrekking tot het Dorpsbosje Vogelwaarde en tuinen achter de woningen van Rapenburg

In het dorpsbosje (Rapenburg) is ter ten behoeve van de uitbreiding van Kerckhaert Royal Horseshoe aanvullend onderzoek uitgevoerd in 2020 naar het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van vogels en naar foerageergebieden en vliegroutes voor vleermuizen.

Het aangetroffen nest, zie foto 2 is gecontroleerd. Dit blijkt te zijn van een Zwarte Kraai. Er zijn hier geen roofvogels of ransuilen bij aangetroffen.

De bomen zijn geïnspecteerd op mogelijke gaten, spleten en loszittend schors dat kan fungeren als dagverblijf voor vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen.

Op 16 mei, 26 juni en 16 augustus 2020 is vleermuisonderzoek uitgevoerd, locatie 4 op figuur 8. Er zijn gemiddeld 625 opnames per nacht van de gewone dwergvleermuis. Met behulp van de batdetector is bepaald dat het een groep van 3 tot 5 gewone dwergvleermuizen betreft die foerageerd in het bosje. Het betreffende bosje heeft waarde als foerageergebied voor vleermuizen. Een beperkt deel van het bosje zal verdwijnen en een deel blijft behouden. Daarnaast zal er uitbreiding van beplanting plaatsvinden tussen rondweg en dorp. Netto zal er dus op termijn meer beplanting aanwezig zijn dat kan fungeren als foerageergebied voor (gewone) dwergvleermuizen. Er wordt geen verlichting geplaatst die schadelijk is voor natuurwaarden die uit kan stralen naar de bosrand.

Er is onderzocht of de grond achter de tuinen van de woningen Rapenburg 126-146 specifieke natuurwaarden heeft en of hier soorten voor komen die middels de Wet natuurbescherming beschermd worden. Het terrein bestaat uit grazige vegetatie. Het wordt gebruikt als foerageergebied door vogels die in de tuinen broeden, foerageergebied door egel, rosse woelmuis, huisspitsmuis, bosmuis en gewone dwergvleermuis. Deze functies blijven behouden indien deze gronden betrokken worden bij tuinen. Het heeft geen andere specifieke waarde voor (beschermde) soorten.

Figuur 10. Onderzocht terrein achter woningen Rapenburg 126-146.

